

ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

sekretariát: Královská obora 233, 170 21 Praha 7, tel.: 02/33377204

Tiskové prohlášení České astronomické společnosti číslo 17

Kometa LINEAR na červencové obloze

Mohlo by se zdát, že vidět kometu pouhým okem není nic výjimečného. Vždyť skoro každý si pamatuje komety Hyakutake a Hale-Bopp, viditelné jako krásné vlasatice na naší obloze v letech 1996 a 1997. Ale pamatuje si někdo, kdy mohl vidět kometu neozbrojeným okem před těmito dvěma nádhernými vlasaticemi? Vlasatice pohodlně viditelné pouhým okem jsou totiž velmi vzácné. **Letos v červenci nám noční obloha nabídne zatím nejjasnější kometu od jara 1997, kdy jsme mohli vidět nádhernou kometu Hale-Bopp. Netěšme se však na nebeskou show. Kometa se zdánlivě složitým označením C/1999 S4 (LINEAR) totiž nebude zářící vlasaticí, ale v uvozovkách "jen" slabým mlhavým obláčkem pro oči zkušenějších pozorovatelů noční oblohy či spíše půvabnou kometkou pro triedry a malé dalekohledy.**

Kometa C/1999 S4 (LINEAR) byla objevena 27. září 1999 v rámci amerického projektu LINEAR (Lincoln Laboratory Near Earth Asteroid Research) primárně určeného na hledání blízkozemních planetek. Objev byl prvotně ohlášen jako planetka s neobvyklým pohybem. Teprve další nezávislá pozorování amerického pozorovatele D. Duriga ze Sewanee v Tennessee v USA a astronomů Jany Tiché a Miloše Tichého z jihočeské Observatoře Klet' potvrdily, že daný objekt jeví kometární vzhled a jde tedy o novou kometu. V době objevu jasnost komety dosahovala 16. magnitudy a byla tedy přibližně desetitisíc krát slabší než hvězdy viditelné pouhým okem. Od Země byla při objevu vzdálena přibližně 600 milionů kilometrů. Již podle prvního výpočtu dráhy, jehož autorem byl dr. Brian Marsden z Harvard-Smithsonianské astrofyzikální observatoře v Cambridge v USA, bylo zřejmé, že se jedná o kometu s velmi protáhlou eliptickou dráhou, která se přiblíží ke Slunci na menší vzdálenost, než v jaké obíhá kolem Slunce naše Země. Nejbliže ke Slunci se přiblíží 26. července 2000 a to na vzdálenost 114 milionů kilometrů. Ještě předtím, 23. července 2000, projde z celé své pouti nejbliže Zemi. Naši planetu však mine v bezpečné vzdálenosti 56 milionů kilometrů. Ještě složitější než spočítat dráhu komety byla předpověď její jasnosti. Už z prvních odhadů jasnosti se zdálo možné, že se tato kometa může v červenci 2000 stát kometou viditelnou pouhým okem. U prvních předběžných odhadů jasnosti komety na léto 2000 byla pochopitelně určitá nejistota.

Podle dosavadních pozorování a výpočtů by kometa LINEAR měla ve druhé polovině července dosáhnout přibližně 5. magnitudy. To znamená, že ji spatříme na noční obloze za příznivých pozorovacích podmínek pouhým okem bez dalekohledu jako velmi slabý mlhavý obláček. Ale bude velmi vhodným objektem pro pozorování obyčejným triedrem.

V této době bude kometa LINEAR v našich zeměpisných šířkách viditelná na severní části oblohy po celou noc. V období největší jasnosti kolem 25.července se bude nacházet v souhvězdí Velké medvědice pod známým obrazcem Velkého vozu. Ke konci července kometu spatříme už jen zvečera nízko nad severozápadním obzorem.

Mapku pro vyhledání komety C/1999 S4 (LINEAR) a její aktuální snímky můžete najít například na internetové stránce Hvězdárny Klet', pobočky českobudějovické hvězdárny <http://www.hvezcb.cz/c99s4.html> .

Miloš Tichý
Observatoř Klet'

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. ČAS je sdružením profesionálních a amatérských astronomů založeným roku 1917. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obraťte na Pavla Suchana na adrese Štefánikova hvězdárna, Petřín 205, 118 46 Praha 1, tel. 57320540, fax 538280, e-mail: observat@ms.anet.cz. Bližší informace k tématu tohoto tiskového prohlášení získáte u autora na telefonu 0337/711 242. Archiv tiskových prohlášení lze najít na internetu na adrese <http://www.astro.cz/cas/tisk.htm>.
